

SLOVENSKI VESTNIK

Celovec • četrtek • 11. oktober 2001 šte. 41 (3139) • letnik 56 • cena 10 šil. • 0,73 evra

Meddržavna komisija za ureditev odnosov

Vsredo, 3. oktobra, je bila avstrijska ministrica za zunanje zadeve Benita Ferrero-Waldner na državniškem obisku v Sloveniji. Na Brdu se je srečala z zunanjim ministrom Republike Slovenije Dimitrijem Ruplom, tema pogovora pa so bile naloge slovensko-avstrijske skupine oziroma komisije štiriindvajsetih zgodovinarjev in pravnikov, ki naj preučijo meddržavne odnose v dvajsetem stoletju. Ti strokovnjaki se bodo srečali že ta petek v Mariboru.

Ferrero-Waldnerjeva in Rupel pa nista podpisala dokumenta, ki naj bi določal obseg dela te komisije. To je bilo presenečenje za avstrijsko stran, minister Rupel pa je izjavil, da bodo ta obseg najbolje določili kar strokovnjaki sami. Slovenija pa da bo na vsak način sprejela tiste zaključke, do katerih se bodo zgodovinarji dokopali. Slovenija da s preteklostjo nima težav in da je prepričan, da to velja tudi za Avstrijo. Avstrijska ministrica pa je prepričana, da bo delo te komisije pripomoglo tudi k odpravljanju stereotipov in negativnih klišejev.

Delo komisije bo obsegalo obravnavanje položaja Slovencev v monarhiji, odnose med leti 1918 in 1920, odnose do leta 1938, položaj Nemcev v Sloveniji pred drugo svetovno vojno in med njo ter obdobje do podpisa avstrijske državne pogodbe. Prav tako naj bi obravnavali splošno podobo, ki jo imajo Avstrijci o Slovencih in obratno.

Prve izsledke dela naj bi komisija predstavila naslednje leto, februarja ali marca, dokončno poročilo pa naj bi bilo gotovo v enem letu.

Poleg omenjene komisije pa je tekel pogovor tudi o gospodarskem sodelovanju, o koroških Slovencih, širitvi Evropske unije ter o denacionalizaciji v Sloveniji.

Dejstvo, da je minister Rupel zavrnil podpis pod državni

nalog komisiji, je v Avstriji izzvalo žolčne komentarje predvsem zaradi Kočvarjev oz. nemško govoreče manjšine v Sloveniji. Slovenija očitno ni pripravljena ugoditi Avstriji vseh nejnih zahtev.

S. W.

Slovensko prosvetno društvo »Herman Velik« v Kotu na Selah je minulo nedeljo praznovalo svojo štiridesetletnico. Društvu je čestital tudi Oktet Suha z darilcem in šopkom predsednici Edi Velik. Več na strani 4.

PREBLISK

■ Pa dajmo še malo o jeziki. Nekako je jasno, da naj bi znal nemško vsak, ki hoče danes živeti in delati v Avstriji. To je gotovo v njegovem/njenem interesu, in kolikor jezikov znaš, toliko veljaš.

Ampak kar uradna zapoved, ta pa me skrbi. Če pride tujec v državo in dobi službo pomivalca krožnikov, potem bodo krožniki tudi kakšnega pol leta zdržali, da se bo dotični pogovarjal z njimi v svojem jeziku, mislim jaz.

Kar me najbolj moti, je, da imamo spet take vnebovpijoče razlike med prišleki iz različnih držav. Če se Francoz odloči, da bo živel v Avstriji, mu ne bo treba delati in plačevati nobenih tečajev. Prav tako ne Grku, Ircu, Belgijcu itd. Bi kdo mi-

slil, da Avstrijci te jezike itak znajo ali vsaj razumejo. Eno figo znajo. Samo ti jeziki jih »ne motijo«, motijo jih tisti, ki prihajajo izven meja EU.

In si čisto lahko predstavljam situacijo: Prideta v kavarno Francoz in Hrvat; prvi

Kdo se mora učiti nemško?

reče kafe olé, silvuple. Drugi pa: Jednu kavu, molim. Medtem ko bo pri prvem natakari- ca razmišljala, kaj ima kava opraviti z bikoborbo in bo šla vprašat šefa, kaj naj stori, pa bo drugega nadrla, naj se gre učiti nemško.

Vsi smo enaki, nekateri malo bolj. S. W.

KONZ/CERT SURA ZA AFRIKA 2001

BIG FIVE

UGANDA
KAMPALA ALPIN
DEISHOVIDA
AUSTRIA

Samstag/Sobota
13. 10. **Pfarrhof Farovž** 20.00
St. Jakob/Šentjakob

Vabilo na redni občni zbor Zveze slovenskih izseljencev

ki bo v nedeljo, 21. oktobra 2001, s pričetkom ob 14. uri v gostilni Wrolich v Ratenčah pri Ločah ob Baškem jezeru.

Za uvod bodo domači prosvetaši nastopili s kratkim kulturnim sporedom. Po občnem zboru pa bo družabno srečanje, kjer bo v krogu nekdanjih sotrpinov dovolj priložnosti za sproščene pogovore, obujanje spominov in obnavljanje starih poznanstev iz časov pregnanstva.

Izseljenke in izseljenci, sotrpini!

Letošnje srečanje bo v znamenju 55-letnice Zveze slovenskih izseljencev. Vabimo vas, da se nam pridružite, da bomo skupaj pregledali pot, ki jo je v teh desetletjih prehodila naša izseljenska organizacija, in ji začrtali smernice za delovanje v prihodnjem obdobju. Pridite s svojci in prijatelji – vsi prisrčno dobrodošli 21. oktobra ob Baškem jezeru!

Zveza koroških partizanov

VABILO

na osrednjo svečanost

v spomin padlim borcem proti fašizmu in žrtvam nacističnega preganjanja v sredo, 31. oktobra 2001, ob 14. uri na pokopališču v Žitari vasi

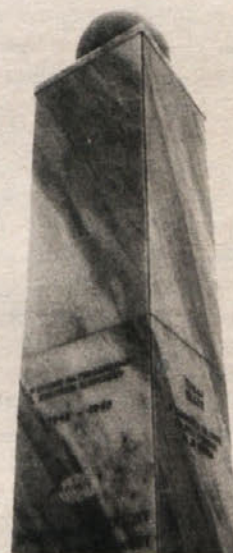
Vabljeni s prijatelji in znanci!

SPD Šentjanž vabi na premiero otroške predstave »Piknik na bojišču«

v soboto, 13. oktobra 2001, ob 20. uri v k & k centru v Šentjanž

Nastopa domača mladinska skupina. Pristrčno vabljeni!

POMEMBNA ZAHTEVA SJK

Osnovni dohodek za kmetice in kmete

Osnovni dohodek v višini 8000 šilingov ali 581,38 evrov za vsakega kmeta in kmetico, ki obdeluje kmetijo do 200.000 šilingov ali 14.534,56 evra enotne vrednosti (Einheitswert). To je ena od glavnih zahtev Skupnosti južnokoroških kmetov. Sklad za osnovni dohodek naj se napaja iz agrarnih subvencij, ki jih je treba črtati in odvzeti veleketom in veleposestnikom.

S to zahtevo SJK in njen glavni kandidat Štefan Domej ne dregata le v osir na subvencijskem in socialnem področju kmetijstva v EU, ampak kratkotalno zahtevata konec utečenih navad pri podpori kmetijstva v uniji. Trenutno je tako, da v Evropski uniji dobijo vsi kmetje, mali in veliki,

enako veliko podporo na ha obdelovalne zemlje. Zategadelj ne čudi, da je angleška kraljica največji prejemnik agrarnih subvencij v Evropi.

SJK zahteva socialno odmerjene subvencije. S tem bi preprečili pojav subvencioniranih milijonarjev med kmeti, ki za svoje preživetje itak niso odvisni od teh subvencij. Na drugi strani pa se mali kmetje borijo za svoj obstanek, in to ob isti podpori na ha kot veleposestniški sosed.

Ta sistem, ki se kot pijanec plota drži izključno števila hektarjev, namreč sploh ne upošteva prvotnega namena subvencij. Glavni in prvotni namen agrarnih subvencij je ohranitev delovnih mest v kmetijstvu, s tem pa seveda razbremenitev ostalega delovnega trga. Osnovni dohodek bi tako rekoč zadrževal ljudi na kmetijah, saj bi jim osnovni dohodek dodatno zagotavljal preživetje. Osnovni dohodek pa bi bil tudi pomemben prispevek k ohranjanju kulturne pokrajine, za katere obstoj in vzdrževanje kmetje skrbijo.

Franc Wakounig

Kandidatka in kandidati SJK pred Podnarjevim stogom

VRH/ULRICHSBERG 2001

Srečanje ostaja v ideološki senci preteklosti

Nemškonacionalni ritual na Vrhu

Minulo nedeljo, 7. oktobra, je bil na Vrhu / Ulrichsberg vsakoletni shod bivših vojakov hitlerjanske vojske, esesa in njihovih kolaborantskih formacij. Prireditelj je bil tokrat samo Kameradschaftsbund, bivši prireditelj Ulrichsberggemeinschaft je igral le vlogo obvezne štafaže. Vzrok za ta korak je očitno želja, da bi organizatorji radi prireditve razbremenili razvpite zgodovinske in ideološke hipoteke in jo na novo umestili kot nadstrankarsko, demokratično in odprto za devo.

Rudolf Gallob, bivši socialdemokratski podglavar Koroške, je zatrjeval, da nočejo poveljčevati nacizma in vojne, a »mi si ne pustimo vzeti pravice, da se ponajšamo z vojaškimi vrtilinami.« Po vojni, tako Gallob, »ko smo obnovljali domovino,« nihče ni vprašal, ali je bil morda kdo nacist ali ne. »Mi, avstrijski Kameradschafts-

bund in Ulrichsberggemeinschaft, zanikamo, da bi v naših vrstah bili neonacisti,« je trdil govornik in se s tem skušal izogniti diskusiji o navzočnosti dvomljivih skupin, ki so že s svojo zunanostjo in nastopanjem zbujale pozornost

Kdor pa kot Karl Semmelrock, zastopnik Ulrichsberggemeinschaft, trdi, da je Evropska unija pravzaprav pozno potrdilo tega, da »naš (nacistične Nemčije!) boj proti bojševizmu le ni bil tako napačen,« naj se ne čudi, zakaj shod na vrhu upravičeno uživa dvomljiv sloves desničarskega zborovanja. Besede pač izdajajo ideološko domovino govorca.

Slavnostni govornik je bil direktor nemškega zveznega sveta (Bundesrat) Georg-Berndt Oschatz. Kot edini govornik je spomnil na trpljenje in zločine v koncentracijskih taboriščih in menil, da objektivno zgodovinsko pisje ne more mimo zločinov, ki

so jih zagrešili vojaki. Svaril je pred pavšalnim obsojanjem. Tudi nemški gost v svojem govoru ni mogel mimo zločinskega napada z dne 11. septembra letos. Zdaj da je potrebna še tesnejša povezava z ZDA.

Razširitev EU je označil kot neobhodno potrebno, pri čemer pa ne bo šlo brez krepitev njenih notranjih struktur. Unija mora ostati unija narodov in njihovih držav. Veliki morajo majhne spoštovati. Oschatz je tudi zahteval uskladitev vojaških, varnostnih in civilno-varstvenih ustanov, apeliral je na patriotska čustva. Predvsem pa je zahteval, da bo temeljne pravice ter pridobitve in dobrih civilne in socialne družbe treba pač zreducirati v prid varnostnih ukrepov.

Zavestno sprenevedanje?

Srečanje na Vrhu se zgolj na osnovi bioloških zakonitosti že navzven, optično, oddaljuje od nekdanje podobe. Stari udeleženci, tipični za tako imenovano »soldaško generacijo«, izumirajo. Namesto njih zdaj prihaja nova in mlajša publika, ki, z izjemo uniformiranih nemško nacionalnih študentov, svojega ideološkega sveta ne kaže nujno z odlikovanji, berglami in marcialnimi brazgotinami v obrazu. Tudi zgovorna ni tako kot njeni predhodniki.

To je generacija interneta, ki obvlada sodobne tehnološke in elektronske komunikacijske tokove. Desne odnosno desnoekstremne in radikalne skupine se tega medija poslužujejo mojstrsko. Predvsem pa polagajo vso skrb in pozornost na tajnost, na konspirativnost svojega početja. Zato trditev, da ni nemško-nacionalnih skupin na Vrhu, ni nič drugega kot sprenevedanje.

Franc Wakounig

Spominska obeležja, proslave, spomeniki nosijo v sebi nekaj morbidnega in zbujajo protislovna čustva. Z njimi častimo nekoga, ki ga ni več med živimi. Za njegovo preminulo tostranstvo je spomenik brez pomena; o življenju po smrti pa je težko razpravljati. Spomin – kakršenkoli že je – naj se torej obrača predvsem na sodobnike in poznejše rodove. Sporočilo, ki ga bo razglašalo obeležje velikega Korošca Josefa Guttenbrunnerja, bo zgovorno in poučno.

Razmišljanje o njegovi osebi bom začel z njegovimi lastnimi besedami, ki jih je izrekel leta 1985 na tiskovni konferenci: »Die slowenischsprachigen Mitbürgerinnen und Mitbürger müssen jede denkbare Entwicklungsmöglichkeit in ihrer Heimat haben. Zu dieser Entwicklungsmöglichkeit gehört in erster Linie die Erhaltung der Sprache. Dies ist nur unter der Voraussetzung möglich, dass das Slowenische auch außerhalb der Hofzäune und Häuser ungeniert gesprochen wird. Bekanntlich darf das in Kärnten nicht immer sein. ... Gerade den einfachen Menschen muss

JOSEF GUTTENBRUNNER:

»Povej, če imaš kaj povedati!«

man begreiflich machen, dass das Lernen in der Muttersprache mehr ist als bloße Nützlichkeit für den Broterwerb. Besonders die Überwindung der Sprachlosigkeit, in der sich Menschen häufig befinden, ist für ihre humane Existenz eine unerlässliche Voraussetzung. Für ein demokratisches Gemeinwesen ist die Sprachlosigkeit der Bürger gefährlich, weil sie nicht im Stande sind, ihre zugestandene Herrschaft auszuüben. Sprachlosigkeit wird zur politischen Hilflosigkeit. In der Verteidigung der zweisprachigen Schule in Kärnten sehe ich deshalb die Verteidigung demokratischer Prinzipien.«

Učitelj, šolnik in politik Josef Guttenbrunner je bil predvsem človekoljuben demokrat. Misli, ki jih beremo v zgornjih vrsticah, v maju tistega leta ni izrekel prvič. Ponavljal jih je kot učiteljski stanovski zastopnik, kot občinski politik v Žrelcu, kot predsednik okrajne organizacije socialdemokratov v

celovškem okraju, kot poslanec v koroškem deželnem zboru in kot predsednik deželnega šolskega sveta za Koroško. Ni čudno, da ga je močan nemškonacionalni veter, ki je zavel skozi Koroško na začetku sedemdesetih let, odpihnil z vrha šolske oblasti. Prestavil ga je, ni ga pa omajal ali zlomil. Kadar je Josef (imenovali smo ga tudi Sepp) povzdignil svoj krepki glas, ni našel le odobravanja ali celo soglasje. Zbudil pa je posluš in rešpekt celo pri drugače mislečih. Bil je tudi sam pripravljen vzeti na znanje misel, ki sicer ni bila njegova, a iskrena, utemeljena in dobrohotna. V funkciji predsednika koroškega deželnega zbora, ki jo je vršil nekaj let, nikakor ni bil le politik. Bil je državnik, kakršni so v naših dneh redko posejani.

Ko nisem vedel, kaj naj napišem o njem, sem začel listati po pismih, ki sva si jih pisala. Spomnil sem se številnih pogovorov v pisarni, na sestankih, pred njimi in navrh, ob srečanjih

in obiskih pri njem ali pri meni doma. Rad sem ga poslušal, kajti mož je veliko vedel, bil domisel in zanimiv. Nisva v vsem soglašala, celo sporekla sva se, tako da je Sepp postal glasen, jaz pa kar malo tečen. Prav na začetku sedemdesetih let, ko so razpuščali male občine – med drugimi tudi radiško – in jih priključili velikim, se najine misli nikakor niso dale uskladiti. V dobrohotnem prepiru in ustvarjalnem nemiru je moje spoštovanje do njega vseeno raslo, in ne le moje. Njegovo prizadevanje za demokratične odnose in predvsem za mirno sožitje in srečavanje Nemcev in Slovencev v deželi, so vzeli na znanje celo oni, ki so bili politično drugače usmerjeni. Z veliko simpatijo je spremljal tudi dvojezične prireditve ob avstrijskem nacionalnem prazniku ter na njih rad sodeloval kot govornik.

Kot pričrčan socialdemokrat je bil Guttenbrunner socialno čuteč človek, ljudski in dosledno demokratičen. Bolelo

ga je, ker je prav znotraj svoje politične domovine utrpel marsikateri udarec. Prenašal jih je brez užaljenosti in grenkobe, saj nikdar ni gledal na svoje osebno napredovanje; zmeraj so ga morali prositi, da je prevzel kako odgovorno mesto. Trpel pa je, ko je videl, kako se vidni socialdemokrati izneverjajo svojemu prepričanju in izdajajo lastna načela. Preroško je že zgodaj napovedal, da se bo tej politični skupnosti slabo pisalo, če se ne bo pravočasno spomnila svojih korenin.

Josef Guttenbrunner bo dobil spominski kamen. Ko bi bil še živ, bi ga verjetno malo zlobno zbdel: Poglej, dobil boš nekaj, kar si dosledno odklanjal – spomenik, kamen težak! Sepp pa bi se hudomušno in pomenljivo nasmehnil. Čast je vsekakor doletela pravega človeka. Ne vidim nevarnosti, da bi se ob obeležju kdo ustavil in vprašal, čemu to.

»Čas je šel mimo mene. Želje so umrle.« – Verz je zapisal Josefov brat Michael Guttenbrunner. Kamen naj bo opomnik, da ohranimo spomin na pokončnega moža, čigar hrbtnica ni bila gumijasta cev. T. Ogris

V sodelovanju z oddelkom za manjšinsko šolstvo pri Deželnem šolskem svetu je uspelo pripraviti program, ki jim je omogočil vpogled v posebno šolsko problematiko na Koroškem. Vodja oddelka inšp. Tomaž Ogris jih je najprej seznanil z zgodovino in trenutno situacijo na področju dvojezičnega šolstva, nato pa so imeli možnost, da se udeležijo nekaj ur pouka v ljudskih šolah v Kotmari vasi in na Obirskem. V praksi in v pogovorih z učitelji so se hoteli seznaniti z različnimi modeli posredovanja dveh jezikov. Najbolj jih je zanimal model z dvema učiteljema v razredu, ki je bil zanje povsem nov. Navdušeni so bili nad sprejemi po šolah, ki so bili povsod prisrčni, predvsem še na Obirskem, kjer so jih otroci pozdravili s pesmijo.

Da bi dobili tudi nekaj vpogleda v življenje manjšine na Koroškem, so si učitelji ogledali še Mladinski dom, vrtec, varstvo ABCČ in Slovensko študijsko knjižnico. Na sedežu Zveze slovenskih organizacij jih je o položaju manjšine informiral predsednik ZSO dr. Marjan Sturm, o borbi za dvojezično šolstvo pa tajnica Stokovnega pedagoškega združenja Marica Pinter in podpredsednica Slovenske prosvetne zveze Fini Kraut. S svojim fundiranim znanjem je goste iz Nemčije na kulturno-zgodovinskem izletu navdušil inšp. Teodor Domej, lepote hribovite koroške dežele jim je v Kortah pokazal lovec in gozdar Helmut Božič. O borbi za goli obstoj v času nacizma je udeležence študijskega obiska informiral predsednik Zveze koroških partizanov inž. Peter Kuhar in jih vodil po muzeju pri Peršmanu. Vzhodnofrizijske goste je presenetil predvsem angažma učiteljev, s katerimi so se pogovarjali, vseh s jim bili tudi majhni razredi ter sistem dveh učiteljev.

Mich haben die Ruhe und Disziplin, mit der in beiden Schulen gearbeitet wurde, besonders beeindruckt. Sicherlich wurde dies beeinflusst von der gelassenen und sachlichen Unterrichtsweise der Lehrerinnen. Grete Saathoff

Ich habe hier in den Schulen erfahren, wie selbstverständlich Kinder sowohl die deutsche als auch die slowenische Sprache verwenden. Der zweisprachige Unterricht schon in der Volksschule sollte viel verbreiteter sein. Hannelore Ullmann

Wirklich erstaunlich, was zweisprachiger Unterricht zu leisten vermag, wenn engagierte Lehrkräfte mit motivierten Schülern unter angemessenen Bedingungen in Ruhe arbeiten können! Garrelt van Borssum

OBISK UČITELJEV IZ NEMČIJE

SŠD sodeluje v EU-projektu »dvo- in večjezična vzgoja«

Pretekli teden so Koroško obiskali učitelji iz Nemčije, pripadniki dolnje nemške jezikovne skupine (Plattdeutsch), da bi tu pri nas поблиže spoznali sistem dvojezičnega šolstva. Bili so gostje Slovenskega šolskega društva.

Skupina vzhodnofrizijskih učiteljev iz Nemčije s koroškimi kolegi in inšp. Ogrisom pred LŠ v Kotmari vasi

INTERVJU

Vsaka sodelujoča skupina po svojih zmogljivostih in višini stroškov svojega projekta prispeva v skupno vodenje celotnega projekta, za katerega je prevzela glavno odgovornost skupina vzhodnih Frizijcev iz Nemčije. Odgovornost za uresničenje projekta na Koroškem sta prevzela Vida Obid in mag. Jože Blajs.

Ves čas obiska sta goste spremljala odbornika SŠD Jože Blajs in Vida Obid. Z njo smo se pogovarjali o tekočem projektu:

Kako je prišlo do sodelovanja Slovenskega šolskega društva v projektu »Dvo- in večjezična vzgoja v otroškem vrtcu in osnovni šoli«, katere manjšine še sodelujejo?

Leta 1999 se je organizacija »Ostfriesische Landschaft« iz Nemčije obrnila na Slovensko šolsko društvo, da bi se še z drugimi manjšinskimi organizacijami lotili projekta »Dvo- in večjezičnost v predšolski in osnovnošolski dobi.« Za pripravo projekta je bila odobrena enoletna pripravljalna faza, ki je potekala leta 2000.

Kaj je bilo v tej fazi storjenega?

V tem času sta bili dve konferenci, ena v Celovcu (februarja 2000) in ena v Aurichu v Nemčiji (maja 2000). Na teh konferencah smo se zmenili za razdelitev tem, SŠD je prevzelo predšolsko vzgojo. Za projekt SŠD da na razpolago svojo infrastrukturo in z obstoječim personalom prispeva lastni de-

lež stroškov, ki je pogoj za odobritev projekta s strani EU.

Kaj je bilo odločilno za skupen projekt?

Pri projektu sodelujejo skupine, ki jim je skupno, da pripadajo močno ogroženim jezikovnim skupinam: vzhodni, severni in zapadni Frizijci ter Saterfrizijci (Nemčija, Nizozemska), Furlani, beneški in koroški Slovenci ter Lužiški Srbi. Med vsemi jeziki je kot teritorialno uradni jezik na vseh ravneh priznan le jezik zapadnih Frizijcev na Nizozemskem.

Projekt je načrtovan tako, da kljub različnim izhodiščem sodelujočih skupin pride do rezultatov, ki so zanimivi in uporabni za vse. V ta namen so predvideni tudi študijski obiski in konference.

Kakšna skupna izhodišča ima lahko tako heterogena skupina, saj je položaj vsake manjšine drugačen, pa tudi pravne osnove so zelo različne?

Skupno v razvitih družbah na zapadu je vsem, da pomen družine kot posrednice jezika ne igra več tako pomembne vloge. Globalizacija, sodobne tehnologije in javna občila na posredovanje regionalnih in manjšinskih jezikov ne vplivajo pospeševalno. Otroški vrtci in osnovne šole bodo igrali v bodoče glede učenja manjšinskih in regionalnih jezikov vedno pomembnejšo vlogo. V izobraževalnih razpravah vedno bolj upoštevajo zgodnje učenje več jezikov, ki pozitivno vpliva na kognitivni razvoj otroka. že v vrtcih ponujajo angleščino kot

dodatni jezik. Za regionalne in manjšinske jezike v tem razvoju obstaja nevarnost marginalizacije.

Poleg tega so otroški vrtci in osnovne šole soočene z naraščajočim številom otrok, ki ne obvladajo ne državnega jezika in ne avtohtonega regionalnega ali manjšinskega jezika. Ti otroci so v takih kontekstih soočeni s štirimi jeziki (državni in manjšinski jezik, angleščina kot tuj jezik ter materinščina). V takih situacijah manjšinski jezik lahko zaide v defenzivo.

Za vse velja, da je časovno obdobje od rojstva do 10. leta starosti posebno primerno za učenje jezikov. V tej starosti so otroci v stanju, da se naučijo jezikov brez akcenta. Učenje jezikov vpliva na njihov razvoj vsestransko pozitivno.

Kakšne konkretne naloge je prevzelo Slovensko šolsko društvo, kakšen je časovni okvir?

SŠD je prevzelo nalogo, da v svojih vrtcih preizkuša razne modele dvojezične vzgoje. In sicer se vsaka skupina po dogovoru z vzgojiteljicami in ob upoštevanju konkretnih lokalnih potreb in danosti (predvsem glede znanja jezika) odloči težiščno za eno od metod (en jezik : ena oseba, prostorsko obeležje jezika, časovno določena uporaba jezika, tematsko pogojena raba jezika, določene igre, ki se igrajo npr. samo v manjšinskem jeziku), ki jo sproti dokumentira. Ob tem vzgojiteljice intenzivno spremljajo jezikovni in osebnostni razvoj otrok. Ob koncu nameravamo izdati delovno mapo, ki

dokumentira najuspešnejše oblike posredovanja jezika in bo na razpolago tudi drugim jezikovnim skupinam.

Projekt bo potekal do konca aprila 2003. V tem času bo nekaj skupnih konferenc z izmenjavo vmesnih rezultatov, nekaj medsebojnih študijskih obiskov učiteljev, vzgojiteljev in študentov. Spomladi so npr. vzgojiteljice iz dvojezičnih vrtcev na Koroškem obiskale dvojezični furlanski vrtec in dvojezični vrtec beneških Slovencev v Italiji. Novembra pa prideta na Koroško študentki iz Nizozemske, ki pišeta diplomsko nalogo o dvojezični vzgoji, pred kratkim pa smo gostili vzhodnofrizijske učitelje.

Konkreten rezultat sodelovanja z vzgojiteljicami otroških vrtcev in njihove delavnice z vodjo mag. Lucijo Feinig je tudi brošura o dvojezični vzgoji, ki je tik pred izidom. Uspešno nam je, da jo vnesemo v projekt in sofinanciramo izdajo.

Kako financirate projekt, kdo je odgovoren, da se projekt izpelje po predvidenem načrtu?

Za vse sodelujoče skupine je zelo težko prispevati od EU zahtevani delež k celotnemu projektu. Razne aktivnosti sodelujočih na področju manjšinskih jezikov so v veliki meri neplačani. Sodelujoče skupine poleg v finančnem načrtu navedenih prispevkov vnesejo mnogo stvarnih in neplačanih storitev ter brezplačno dajo na razpolago svojo infrastrukturo. Predvsem je razveseljivo, da vzgojiteljice rade sodelujejo, saj to zanje pomeni dodatno delo. Vsi se bomo potrudili, da bodo rezultati čim boljši in uporabni tudi za druge.

Hvala za pogovor!

Mehrsprachigkeit hat einen hohen Gebrauchswert und trägt zur Persönlichkeitsbildung bei. Im Unterricht in slowenischer und deutscher Sprache habe ich kompetente, engagierte und in hohem Maße kommunikationsfähige Schülerinnen und Schüler beobachten können. Ich möchte den Lehrkräften danken für ihren Einsatz zum Erhalt der »Minderheitensprachen« in Europa. Bothen Hartwig

Die an beiden Schulen gezeigten und gesehenen Unterrichtsstunden, als auch die in denselben geführten Gespräche haben einen bleibenden Eindruck bei uns hinterlassen, der sowohl uns persönlich als auch unsere informierenden Kollegen in Ostfriesland dazu veranlassen dürfte, in dieser Richtung weiter zu arbeiten.

Es war überwältigend, mit welcher Professionalität das Thema »zweisprachiger Unterricht« in der Region angegangen wird. Thomas Wiethorn

SELE - KOT

40 let kulturno-prosvetnega dela

Društvo, ki se danes imenuje »Herman Velik« – po velikem prezgodaj umrlem političnem in kulturnem delavcu – je eno »mlajše generacije«, saj so ga prebivalci Sel-Kota pod

ji na Bajtišah, kamor so povabili tamburašice ansambla »Tamika« iz Železne Kaple in pa pevce s Suhe, no ja, vsaj imenujejo se tako: Oktet Suha.

Navzoče je pozdravila pred-

glasbeni skupini »Tamika« in »Oktet Suha«, ki sta predstavili tudi novo zgoščenko, saj jima zaradi terminskih težav doslej to še ni uspelo opraviti skupno.

Z mogočnim uvodom »Kelič Film« so si domačini ogledali videoposnetek, kjer sta bivša predsednika, a še vedno neumnorna delavca Franci Kropivnik in Jurij Mak pripovedovala zgodbo nastajanja društva, ki se je sprva imenovalo »Košuta«. Premnogo obrazov z orumenelih fotografij že pogrešamo ... Tembolj veselo pa je bilo, ko so društveniki videli sebe na izletih ali pa pri vrhunskem smučanju na bio-smučeh (ali dogah po domače). Da ne govorim o posnetkih s pustovanj, ko nekateri skoraj do sape niso prišli od smeha!

Predsednica Eda Velik pa je kar po filmski poti opisala in orisala minulo delovanje in poudarila, da imajo na leto najmanj deset prireditev, pa jih bo bržkone več. Koliko dela, priprav in in prostega časa jo to stane, skromna Eda ni povedala. Društvu in društvenikom želimo še naprej toliko zagnanosti in uspehov!

Popoldan je izzvenel s skupnimi pesmimi tamburašic in pevcev s Suhe, ta drugi del pa je potekal pod vodstvom Hanzija Gabrijela, ki sicer živi na Dunaju, pa kot vse kaže, ga na Koroškem potrebujemo še bolj kot tam. Gabrijel je namreč skupaj z ansamblom in pevci naštudiral program, s katerim zdaj skupaj uspešno gostujejo.

Po praznovanju pa je sledila družabnost s pijačo in slaščicami. S. W.

Oktet Suha pod vodstvom Hanzija Gabrijela

Kapelška dekleta – tamburaški ansambel Tamika

vznožjem Košute ustanovili šele leta 1961. Veliko kasneje torej kakor večino drugih društev po koroškem podeželju. Pa vendar je nekaj posebnega: že zato, ker je mnogo društev že odmrlo, to pa se je porodilo na novo.

Tako so Kočani praznovali 40-letni jubilej svojega društva v nedeljo, 7. oktobra, pri Lenči-

sednica društva Eda Velik, pozdrave in vzpodbudne besede v imenu Slovenske prosvetne zveze pa je prinesel njen predsednik dr. Gustav Brumnik, ki je poudaril pomen kulturnega delovanja za ohranitev slovenskega jezika. Kulturni program popoldneva pa sta odlično izpeljali obe že omenjeni

OBČNI ZBOR KKZ

Bogata bera prosvetnega dela

Prejšnji teden, v četrtek, 5. oktobra, zvečer je bil v Tischlerjevi dvorani v Celovcu redni občni zbor Krščanske kulturne zveze. Povezanost z eno od obeh krovnih organizacij kulturnega delovanja koroških Slovencev so včlanjena krajevna društva potrdila z lepo udeležbo. Občni zbor je bil v znamenju zahvale zaslužnim kulturnikom na Koroškem in v Sloveniji ter kontinuitete. Večjih personalnih sprememb ni bilo, kar kaže na to, da so društva z opravljenim delom centrale zadovoljna oz. da le-ta očitno zna prisluhniti njihovim potrebam, predlogom in zahtevam.

Občni zbor se je tokrat pričel s pevskim pozdravom Kvarteta Borovlje in s podelitvijo Janežičevih priznanj. Dobitniki so: Milena Dobernik, prof. Edi Gašperšič, Janez Karlin, kotmirški župnik Maks Mihor, Simon Triessnig iz Loč in Radio Korotan. Zanj je bivša glavna urednica Marica Stern-Kušej prevzela odličje.

Po volitvah, za predsednika je bil znova izvoljen dr. Janko Zerzer, za tajnika pa Nužej Tolmajer, so besedo prevzeli gostje.

Predsednik NSKS Bernard Sadovnik se je opravičil za »nepoštene in neodkritne odnose do kulture v zadnjih desetih letih« in za težave, ki jih je pri svojem delu imela zategadelj KKZ. Za naprej da je nujno potreben finančni dogovor, da bo dolgoročno

no zajamčeno profesionalno delovanje kulturnih organizacij. Krepijo bo treba šolanje in izobraževanje sodelavcev. Sadovnik je podprl protest obeh kulturnih central zaradi šibke deželne podpore njihovemu delu.

V imenu SPZ je KKZ za opravljeno delo in novemu odboru čestital predsednik Avguštin Brumnik.

Franc Wakounig

Letošnji prejemniki Janežičevih priznanj

ZALOŽBA DRAVA

Novost: »Bewegte Identitäten«

Iz radia se slišijo ritmi sambe, po televiziji predvajajo oddajo o italijanski kuhinji, v časopisu pa beremo o festivalu azijskega filma. V svetu, ki nas obdaja in katerega del smo tudi sami, izgublajo regionalne meje svoj pomen, medtem ko se kljub temu (ali pa mogoče prav iz tega razloga) čedalje močneje zavedamo lastne kulture, lastne identitete, še prav posebej, če smo na tujem. Knjiga, ki je pred kratkim izšla pri založbi Drava, se poskuša lotiti težavne tematike pojmovanja samega sebe iz drugačnega zornega kota; v ospredju so mediji in njihova vloga pri konstruiranju lastne identitete.

Zgovorni naslov »Bewegte Identitäten. Medien in transkulturellen Kontexten« in slika babilonskega stolpa na platnicah dovolj jasno ponazarjata rdečo nit knjige: procesi migracije in z njimi povezano zavedanje ali iskanje lastne identitete, ki se odvijata pod okriljem mogočne institucije, kateri pravimo mediji. Knjiga je nastala v triletnem sodelovanju celovške univerze z internacionalnimi znanstveniki, in predstavlja

pravzaprav zbirko prispevkov in referatov s kongresov, ki so v tem času potekali.

Brigitte Busch, vodja oddelka za interkulture raziskave na celovški univerzi, in ena izmed izdajateljic knjige, razume pojem identitete predvsem kot nekaj, kar nas povezuje z ostalimi. V raziskovanju problematike je postala pozorna na dejstvo, da javnopравни mediji težijo k odpravi manjšinskih jezikov v svojem programu, medtem ko se privatni nekomercialni mediji v urbanem prostoru prav tu kaj zavedajo pomembnosti večjezičnosti (npr. dunajski Radio Orange). Pluralizem medijev v smislu širokoplastne ponudbe je po njenem mnenju važna dobrina, ki odlikuje vsako demokratično družbo. V času, ko uporabljamo pojem skupne evropske identitete, ki zaenkrat v zavesti ljudi še ne obstaja, takšna zbirka znanstvenih spisov ne ponuja odgovorov, temveč prav nasprotno poraja pomembno vprašanje: kako lahko ustvarimo medijsko pokrajino, v kateri bi bila večjezičnost samoumevna? In glede na to, da so mediji del družbe, si upajmo še korak naprej ... Kaj je potrebno, da ustvarimo družbo, kjer je raznolikost kultur dobrodošla?

Knjigo avtorice Brigitte Busch dobite v obeh slovenskih knjigarnah v Celovcu.

Daniela Janošević

Ugandski »big five« skupaj z avstrijskim ansamblom »deishovida«

»Imeli bomo koncerte, ki jih Avstrijci ne bodo pozabili«, obljublja vodja ugandske glasbene skupine. SURA ZA AFRIKA – pesem za Afriko so predstavili v Avstriji že večkrat in občinstvo je vedno številnejše. Glasba je dovršena mešanica afriškega folka z bobni, harfami, ksilofonom ter evropskega post-folka, jaza in funka. Posebno presenetljivo je dejstvo, da se v

glasbi lahko tako čudovito dopolnjujeta dva jezika in različne tradicije; k temu bistveno pripomore tudi pevka Julie Sessanga s svojim mehkim, a čvrstim glasbom. Predvsem pa je vselej čutiti spoštovanje do lokalnih tradicij in nepotvorjenost sounda.

V soboto, 13. oktobra 2001, ob 20. uri v farovžu v Šentjakobu v Rožu!

PREMIK V GLEDALIŠČU

Skoraj profesionalno v »Instrukciji«

Poklicne predstave se seveda ocenjujejo po precej strožjih kriterijih. Celo sami poklicni ali polpoklicni igralci vedno stremijo po še večji kvaliteti in niso sami s seboj nikoli zadovoljni, zato je zanje kritika celo dobrodošla. Tako je tudi prav, saj jih prav to spodbuja k večji zagnanosti.

Učenka ve, koliko je ena in ena! Magdalena Kropiunig in Aleksander Tolmaier

Prejšnji četrtek, 4. oktobra, smo v k & k centru v Šentjanžu v izvedbi Teatra brez ... in v produkciji Slovenske prosvetne zveze gledali odlično predstavo Eugèna Ionesca Učna ura ali s tokratnim naslovom Instrukcija. Bila je to predstava koroškega dueta, absolventke Akademije za gledališče, radio, film in televizijo (AGRFT) v Ljubljani Magdalene Kropiunig iz Sveč in študenta tretjega letnika iste akademije Aleksandra Tolmaierja z Ra-diš.

Eugène Ionesco, leta 1912 rojeni dramatik z romunskim očetovim in francoskim materinim poreklom, je v svetovni dramaturgiji znan kot utemeljitelj teatra absurda. Realizem je relativen, je poglajen, zna biti celo dolgočasen. Njegove drame »Plešasta pevka« (videli smo jo v Šentjanžu), »Stoli«, »Nosorogi«, »Žeja in lakota« so še vedno izziv za režiserje in igralce.

Menda je v slovenskem prostoru, vsaj koroškem, najbolj igrana »Učna ura«. Pred kakima dvema letoma so jo igrali v kleti Mohorjeve – težka predstava je bila to, v nekaterih trenutkih kar preveč sarkastična.

Tokratna predstava obeh »ljubljskih« gledaliških študentov v režiji ambicioznega režiserja Mihe Goloba in dramaturginje Maje Borin je bila bolj civilizirano uglajena. Brez krvi in grozljivih scen, ki bi gledalcem dvigale kurjo polt. V bistvu smo se šele post festum zavedli, kak sadist in morilec je bil ta profesor.

Drama globoko zareže v tedanji izobraževalni sistem, v tistega, ko so se premožna dekleta še izobraževala pri zasebnih učiteljih. Razgali razdvojeno osebnost t. i. profesorja, ki lahko s svojimi učenkami počne, karkoli hoče. V tem primeru je ta profesor shizofrenik, ambivalentna, nestanovitna osebnost, kateremu je najbolj pomembno meseno poželenje, svoje madeže in objekte greha pa odstrani. V odnosu do svoje učenke je odurno sladkoben in

tudi sarkastično sadističen, valovi njegovega spreminjanja psihičnega stanja pa so skorajda nepredvidljivi. Tekst nakaže absurdnost izobraževalnega programa, v katerem so na eni strani lahko rešljive vsebine, na drugi pa visoka filozofija iz lingvistike, semantike itd.

Pa spet k predstavi! Zakaj je

režiser oba igralca oblekel v koroški, gledalcem ne najbolj priljubljeni oblačili, mi ne bo nikoli jasno. Profesorju je sicer s koroškim gvantom pripomogel k njegovi neprijetnosti, celo odvratnosti, in tudi učenki k naivnosti, deloma poneumljenosti, vendar sta že sami vlogi in njun tekst nakazovali oboje.

Izvečki nekaj teksta iz nemškega prevoda so bili v tem primeru nepotrebni, skoraj »za lase privlečeni«. Če je režiser hotel požlatiti predstavo, naj bi vanjo raje vključil nekaj stavkov iz originala v francoščini.

Oba igralca sta predstavo izvedla po najboljših močeh. Magdalena se je poznalo, da je že nekoliko bolj verzirana, izkušena, pri Aleksandru pa je bilo ob nekaj nepomembnih zaticih opaziti, da se s tekstom in s koroškim r-jem še kar precej trudi. V izrabi odrskega prostora sta bila ustrezna, čeprav je bil vsebini prilagojena pustota, v konverzaciji odlično prevedenega in govorno zahtevnega teksta Aleša Bergerja zelo dobra. Magdalena je mimično delovala odlično, Aleksander je bil bolj prepričljiv v negativnem izrazu svoje vloge, predvsem pa v sarkazmu. Predstavi se je močno poznalo govorno svetovanje Poldeta Bibiča, posrečeni so bili rekviziti, punčke, ki so simbolizirale pomorjene učenke. Organizator predstave je bil Willi Ošina, ki je upravljal tudi s tehniko.

Predstava je napolnila dvorano v Šentjanžu. Igralca sta morala kar nekajkrat na oder. Zagotovo ju bomo še videli v kaki drugi profesionalni in vrhunski predstavi. Preskok se je zgodil, smer v večjo profesionalizacijo gledališke poti med koroškimi Slovencev je začrtana.

Jože Rovšek

SREDNJEVEŠKA GOSPOSKA KULINARIKA

Po sledih sladokusca Santonina

Kaj so v srednjem veku ljudje jedli in pili? To vprašanje danes polni cele knjižnice in zaposluje polke znanstvenikov od zgodovinarjev preko sociologov do arheologov. Hrana je pač več kot samo tisto »za pod zob« in s čimer si polnimo želodce in trebuhe.

Kaj so višji družbeni sloji v določenem času jedli na južnem Koroškem, v Sloveniji in v Furlaniji, danes prav dobro vemo po zaslugi izobraženega Umbrijca Paola Santonina, ki je živel v Vidmu in bil pisar ter sodelavec škofa v Caorlu. V letih 1485-87 je Santonino po nalogu oglejskega patriarha, ki je bil še vedno pristojni cerkveni gospod Koroške južno od Drave, Slovenije in Furlanije, prepotoval te dežele. Potoval je v družbi svojega škofa, ki je na novo posvečal cerkve, ki so jih oskrunili Turki.

Kot vesten in radoveden zapisnikar in kot izredno dober opazovalec je Santonino natanko beležil vse, kar se je gosposki družbi na tej služ-

beni poti pripetilo. Kot sladokusca, kot ljubitelja in poznavalca okusne jedi in dobre kapljice so ga predvsem zanimala jedila, ki so prišla na mizo. Do potankosti je opisal sprejem v gostilnah in na gradovih ter aranžma miz. Posebno skrbno pa je zapisoval sestav jedil, njihovo pripravo in kako so jih servirali.

Santoninovi zapisi so danes dragocen vir prehrabene kulture v naših krajih.

Zdaj so ti zapisi vsakomur dostopni, ki ga zanima kulinarika zgodovine. V okviru niza »Europa Leben« jih je založba Wieser izdala pod naslo-

vom »Santoninos Kost«. Avtorja sta Hans Gerold Kugler in Barbara Maier.

Znano je, da besede sicer mikajo, zgledi pa prepričajo. Zato je založba Wieser prejšnji teden vabila na pokušnjo Santoninovih receptov v gostilno Antonič v Glinjah. V starodavni kuhinji sta avtorja knjižice, Barbara Maier in Hans Gerold Kugler, pripravila večerjo z več obroki. Neverjetno dobre in okusne so bile juhce, gamsova pečenka, omaka in sladice iz marcipana. Pri takšnji hrani se je res dalo dobro (pre)živeti.

Franc Wakounig

Z juho in knjigo: B. Maier, L. Wieser, H.G. Kugler in Gundi Schaschl-Petrtsch

PREVALJE / KONCERT V FARNI CERKVI

Zvoki koroških trobent

V jubilejni deseti koncertni sezoni v organizaciji Kulturnega društva Mohorjan Prevalje so ljubitelji glasbe 21. septembra v farni cerkvi poslušali vrhunske koroške glasbenike, zato so koncert poimenovali Zvoki koroških trobent. Natopili so Stanko Arnold, svetovno znani torbentač, med drugim poučuje na Visoki šoli za glasbo v Gradcu in na Akademiji za

glasbo v Ljubljani, in njegovi šest gojencev domačinov: Matjaž Jevšnikar, Roman Grabner, Tomaž Bukovec, Igor Konečnik, Jure Gradišnik ter Jani Lorber; Maks Strmečnik, skadatelj, organist, čembalist in predavatelj na Akademiji za glasbo v Ljubljani, na orglah solo in za spremljavo torbentam, ter na timpanih (bobnih) mladi Blaž Satler. Izvedli so dela P. Dukasa, J. S. Bacha, J. Clarka, H. I. F. Bibera, J. E. Altenburga, G. Fr. Handla, Maks Strmečnik pa je zaigral še svoji orgelski improvizaciji na temi Velikonočno jutro in Meditacija.

S. Š.

PRIREDITVE

ČETRTEK, 11. 10.

- ŠMIHEL, farna dvorana – KPD Šmihel, KKZ
Začetek Lutkovnega festivala Cíkl Cakl (glej stran 7)
CELOVEC, v prostorih Zveze Bank
16.00 Predstavitve koledarja »Evropsko leto jezikov«
ŠENTJANŽ, k & k
20.00 Devetsto. Gledališki abonma Gostuje SSG Trst

SOBOTA, 13. 10.

- OBIRSKO, pri Kovaču – Alpski klub Obir
20.00 Koncert »Zveneča alpska dežela«. Nastopajo: Oktet »Deseti brat«, Kvartet Trem, Kintet Veseljaki, Vaščani pojo, Šmihelski kvintet, Ansambel Veseljaki, Vokalna skupina Klas, Ansambel Jodler Lojz s prijatelji
ŠENTJANŽ, k & k – SPD Šentjanž
20.00 Premiera otroške predstave »Piknik na bojišču«. Nastopa mladinska gledališka skupina SPD Šentjanž
ŠENTJAKOB, v farovžu – SPD Rož
20.00 Koncert »Sura za Afrika 2001«
GLOBASNICA, pri Šoštarju
20.00 Lovski ples. Igra: ansambel Podjunski fantje

NEDELJA, 14. 10.

- ŠENTJANŽ, k & k – SPD Šentjanž
10.00 Otroška predstava »Piknik na bojišču«. Nastopa mladinska gledališka skupina SPD Šentjanž

PONEDELJEK, 15. 10.

- CELOVEC, v avli LŠ Mohorjeve – Katoliška prosveta, Mohorjeva LŠ, Pastoralni center Celovec
19.00 Predavanje: Abenteuer Erziehung. Predava dr. Josef Klingler

SREDA, 17. 10.

- CELOVEC, univerza – glavni vhod – Unikum
16.30 »Podor«. Glasbeno-scenska ekspedicija na streho univerze.
ŠENTJANŽ, k&k – Frauengesundheitszentrum Kärnten, k&k
19.00 Predavanje v nemškem jeziku »Prva pomoč za majhne otroke in dojenčke«. Predavateljica: Dr. Barbara Schwegel
PLIBERK, farna dvorana – KIS. Družinski referat KA
19.30 Kdo je res nor – krava ali EU-gospodarstvo. Predavatelj dipl. inž. Štefan Domej

PETEK, 19. 10.

- TINJE, dom Sodalitas
17.00 Občni zbor Slovenske gospodarske zveze
19.30 Podijska diskusija o slovenskem jeziku
LJUBLJANA, v Slov. filharmoniji
19.00 Koncertna izveba Verdije opere Otello. Prijave po tel.: 0463/516243
CELOVEC, Musilova hiša
19.30 Dvojezično branje »Abschied von Abschieden«. Bere Izet Sarajlić
VELINJA VAS, gostilna Knaberle – SPD Bilka
20.00 Bilčovska jesen. Koncert skupine Mih group

SOBOTA, 20. 10.

- ŠENTJANŽ, k & k
17.00 Otroška ura »Filmi, branje in pripovedi«
KOSTANJE, v cerkvi – SPD Drabosnjak
19.00 Maša z Oktetom Suha, nato družabno srečanje v Drabosnjakovem domu
PLIBERK, Kulturni dom – SPD Edinost
19.30 Multimedialna predstavitve Libije Hanzija Weissa in Rudija Benetika
VELINJA VAS, gostilna Knaberle – SPD Bilka
20.00 Bilčovska jesen. Koncert »Sake and the Voodoo Hanks«. Glasba iz čaroliškega kotla

NEDELJA, 21. 10.

- Bilčovs, v ljudski šoli – SPD Bilka
11.00 Bilčovska jesen. Lutkovna igra »Stotisoč noga«. Gostuje starejša lutkovna skupina KPD Šmihel
LOČE pri Baškem jezeru, v gostilni Wrolich / pri Pušniku – ZSI
14.00 Občni zbor Zveze slovenskih izseljencev
PLIBERK, farna dvorana
19.30 Gledališka predstava »Instrukcija«. Nastopata Magdalena Kropuinig in Aleksander Tolmaier

TOREK, 23. 10.

- Celovec, Musilova hiša
19.30 Branje »Wie die Tiere«. Bere Wolf Haas

SREDA, 24. 10.

- PLIBERK, farna dvorana – KIS. Družinski referat KA
19.30 BSE: Ist die Epidemie zufällig oder verursacht? Predavatelj: veterinar dr. Rabitsch Alexander

ČETRTEK, 25. 10.

- CELOVEC, slovenska gimnazija
11.30 Odkritje spominskega kamna Josefu Guttenbrunnerju. Sodelujejo: gimnazijski zbor. Slavnostni govornik: Michael Guttenbrunner
ŽELEZNA KAPLA, farna dvorana – SPD Zarja
19.00 Dober večer, sosed! Sodelujejo: Mihgroup, Petzenquintett, Orovan (folklorna skupina iz Slovaške), MePZ Zarja

PETEK, 26. 10.

- DOBRLA VAS, kulturni dom – SPD Srce
19.30 Dober večer, sosed! Nastopajo: otroški zbor SPD Srce, MePZ SPD Srce, Eberndorfer Stiftsecho, Quintett Mölltal, österr. Kamaradschaftsbund Rangersdorf, Bläsergruppe Rangersdorf, Nataša Sienčnik in Gerhard Kuschej

SREDA, 31. 10.

- ŽITARA VAS, na pokopališču – ZKP
14.00 Spominska svečanost Zveze koroških partizanov
PLIBERK, farna dvorana – KIS, Družinski referat Katoliške akcije
19.30 Je mogoče kmetijstvo industrializirati? Predava dipl. inž. Hanzi Mikl

RADIO AGORA 105,5

Tel. 0463/418 666 Faks: 418 666 99
e-mail: agora@magnet.at

PE 12.10. ■ 18.00 Zrcalo kultura: Kongres narodne skuposti 18.45 Poročila 19.00 Proud to be loud 20.00 BBC News 20.06 Teen Beat Attack 22.00 Rdeči Boogie / glasbeni magazin 23.00 Glasba 24.00 Soundtrack tedna: Brother 01.00 Zrcalo kultura (pon.) 02.00 Glasba – jazz/world 05.45 Na današnji dan

SO 13.10. ■ 18.00 Campus 18.45 Poročila 19.00 Special: Pustolovščina vzgoje: Strafe 20.00 BBC News 20.06 Yugo-Rock 23.00 Siesta 01.00 Glasba – jazz/world 05.45 Na današnji dan

NE 14.10. ■ 18.00 Nedelja drugače 18.45 Poročila 19.00 Music for the Masses / glasbeni magazin 21.00 The Rest of the Day 22.00 For Those About to Rock 24.00 Glasba – jazz/world 01.00 Nedelja drugače (pon.) 02.00 Glasba – jazz/world 05.45 Na današnji dan

PO 15.10. ■ 18.00 Zdrava ura: Dr. Inzko 18.45 Poročila 19.00 Ta mera/ ženski magazin 20.00 BBC News 20.06 Topel veter v Koroški eter 21.00 Take the Jazz Train 23.00 Context XXI 24.00 Forum: Symposium »Reisen«: Dr. Erhard Busek 01.30 Glasba – jazz/world 05.45 Na današnji dan

TO 16.10. ■ 18.00 V pogovoru: Univ. Prof. Dr. Bodenhöfer 18.45 Poročila 19.00 Kakoi 20.00 BBC News 20.06 Noche Latina 21.00 Campus (pon.) 22.00 Special (pon.): Pustolovščina vzgoje: Strafe 23.00 Vešča/ Nachtfalter 00.30 Glasba 01.00 V pogovoru (pon.) 01.45 Glasba – jazz/world 05.45 Na današnji dan

SR 17.10. ■ 18.00 Literarna kavarna: Josef Winkler »Natura morta« / branje 18.45 Poročila 19.00 Voz Latina 20.00 BBC News 20.06 Ruff Radio/ Hip Hop 22.00 Mad Force/ Hip Hop 00.00 Glasba – jazz/world 05.45 Na današnji dan

ČE 18.10. ■ 18.00 Po Koroškem: Proti nasilju v družini 18.45 Poročila 19.00 Yesterday & Today 20.00 BBC News 20.06 Freak Show 21.00 Izven zakona 22.00 Ta mera (pon.) 23.00 Literarna kavarna (pon.): Josef Winkler »Natura morta«/branje 24.00 Glasba – jazz/world 01.00 Po Koroškem (pon.) 01.45 Glasba – jazz/world 05.45 Na današnji dan

PRAZNUJEJO! Terezija

Podhovnik iz Vidre vasi – 70. rojstni dan; Marija Pachernig iz Svaten – rojstni dan; Lenart in Francka Užnik s Kota v Selah – 40-letnico skupnega življenja; Ingrid Sadovnik iz Železne Kaple – rojstni dan; Katra Maloveršnik z Obirskega – 80. rojstni dan; Marija Resmann s Plaznice pri Šentlipšu – 80. rojstni dan; Urši Mautz s Šajde – rojstni dan; Hildi Čertov z Borovnice – rojstni dan; Marti Dovjak s Kota v Selah – rojstni dan; Mici Čertov z Borovnice v Selah – 80. rojstni dan; Marija Jerlich iz Lobnika – dvojni praznik; Regina Blajs iz Železne Kaple – 40. rojstni dan; Terezija Kerbitz iz Vogrč – osebni praznik; Tatjana Pörtsch iz Železne Kaple – rojstni dan; Martin Komar iz

SLOVENSKI VESTNIK
čestita

Kazaz – 78. rojstni dan; Terezija in Alojz Raschun iz Mlinč – 55-letnico poroke; Nanči Urbajs iz Žoprač – rojstni dan; Nani Ogris iz Stranj – rojstni dan; Marija Kunčič iz Borovelj – 89. rojstni dan in god; Micka Miškulnik iz Velike vasi – 75. rojstni dan; Flori Koschat iz Podgorij – 75. rojstni dan; dr. Cornelia Kogoj z Dunaja – rojstni dan; dipl. inž. Franc Koncilija iz Šentvida v Podjuni – rojstni dan; Štefan Sienčnik iz Dobrle vasi – rojstni dan; Miha Zablatnik iz Bilnjovsa – rojstni dan; Franc Schellander iz Pugnada – rojstni dan; mag. Rihard Grilc iz Žvabeka – rojstni dan; Olga Zablatnik iz Bilnjovsa – rojstni dan; Rozi Boštjančič iz Bilnjovsa – rojstni dan.

Za posredovanje imen slavljencev in slavljencev se zahvaljujemo predvsem slovenskemu oddelku ORF v Celovcu!

Oglas – Zdravnica v Beljaku
dr. Brigitte Einspieler-Urban

išče pomočnico v očesni ordinaciji

Pričakovanja: veselje do dela z ljudmi, fleksibilnost, organizacijske sposobnosti, znanje dela na računalniku, vestno in zanesljivo delo ter poklicne izkušnje. Svojo prošnjo s kratkim življenjepisom pošljite na naslov:
Dr. Brigitte Einspieler-Urban, Goriče/Gorit-schach 61, 9133 Miklavčevo/Miklauthhof

Slovenski vestnik – usmerjenost lista
seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.
SV prejema podpore iz sredstev za pospeševanje narodnih manjšin.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

UREDNIKA

Sonja Wakounig (-50)
E-mail: sonja.wakounig@slo.at
Tajništvo Urška Brumnik (-14)
Naročniška služba Milka Kokot (-40)
Prireditve Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem
TISK
Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA
tel. 0463/50566

VSI

Tarviser Straže 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

OBIRSKO – SLUŽBENI JUBILEJ TOMAŽA HOLMARJA

»Živeti hočemo!«

Poln elana in gorečnosti je 96 letni Tomaž Holmar obhajal na Obirskem svoj mašniški jubilej

Foto: Stukelj

Preteklo nedeljo so se zbrali številni farani z Obirskega, Kort in bližje okolice, da dostojno proslavijo z njihovim dušnim pastirjem Tomažem Holmarjem njegov 50-letni službeni jubilej.

Že pol stoletja je minulo, odkar je prevzel danes 96. letni župnik Tomaž Holmar zaradi kazenske premestitve pastoralno delo v obirski fari, ki šteje danes približno 300 duš. Majhna farna cerkev že od 12. stoletja stoji na sončnem kraju, na pobočju izpod Obirja, kakih 50 metrov stran od ceste, ki se vije v serpentinah iz doline navzgor. Poleg cerkve je župnišče in tam kraljuje Tomaž Holmar že pol stoletja, daleč stran od vsakodnevnih družbene mrzlice in cestnega hrupa, ki posreduje vtis erimitaže. Vse je lepo urejeno, čedno in obiskovalcu se vsiljuje vtis, da vlada tukaj še harmonija med naravo in človekom. Tomaž Holmar je v teku svojega dolgega življenja postal živa

legenda med koroškimi župniki in verjetno šteje med najstarejše še aktivne farne oskrbnike na Koroškem ali pa celo v Avstriji.

Skoraj točno ob devetih zjutraj se je pričelo bogoslužje v nabito polni in obnovljeni cerkvi, na koro pa je pod taktirko Ludvika Karničarja zapel mešani cerkveni zbor. Skozi zakristijo je ob pomoči tamkajšnjega mežnarja prikoral Tomaž Holmar. Ker ga noge že težko nosijo, je bogoslužje opravil sede ob asistenci ministranta in ministrantke. Mašniški obred je opravil z vso njegovim 70-letnim poklicnim izkustvom, še vedno polnim ljubezni, samozavesti, gorečnosti, prepričljivim zanosom in zdravim humorjem. Njegov glas je bil med obredom še vedno močen, razločen, pridiga pa navdušujoča in z misijonarskim poslanstvom. Pri tem delu se je Tomaž Holmar izkazal kot izvrsten retorik in pripovedovalec.

Med enournim obredom pa ni mogel prikriti trenutke globoke ganjenosti, kar nekajkrat se mu je stožilo.

Knjižni poklon

Po maši je sledila predstavitev knjige »Tomaž Holmar« ki sta jo izdala Krščanska kulturna zveza in Slovenski narodopisni inštitut Urban Jarnik. Kot prvi je spregovoril domačin in slavist Ludvik Karničar in na kratko orisal prehojeno pot slavljenca v hitro se spreminjajoči družbi. »Prav on ima velike zasluge kot župnik, pevovodja in narodnjak,« je dejal Karničar. Tajnik KKZ Nužej Tolmajer je pripovedoval o nastanku tega projekta. Zahvalil se je vsem, ki so prispevali k uspešni izpeljavi le-tega. Urednica knjige Marija Makarovič je nato predstavila vsebinske točke te nad 300 strani obsežne knjige. Med drugim je rekla, da je bilo delo včasih tudi malce naporno z gospodom župnikom, s skupnim vztrajnim delom in potrpljenjem pa je le uspelo priti do konca.

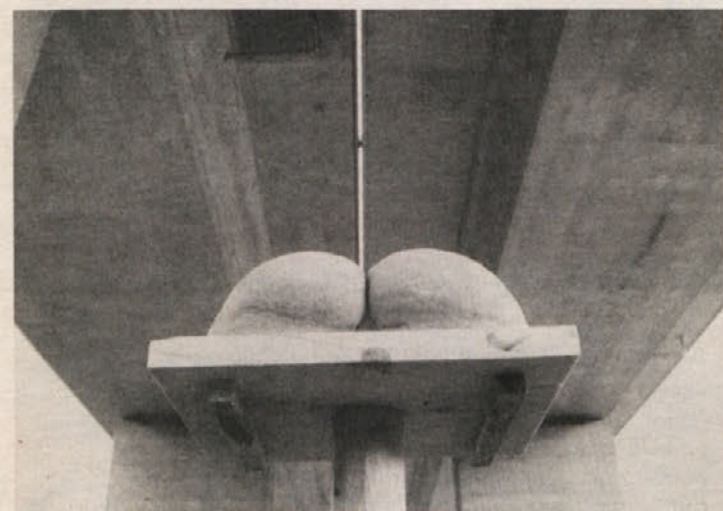
Pretežni del knjige je posvečen pestremu življenjepisu slavljenca. V tretjem delu so zbrani prispevki njegovih sbratov, faranov in prijateljev. Sledi bibliografija pglavitnih del Tomaža Holmarja, pričevanja o njegovem življenju in delu, ponatis pglavitnih člankov, govorov, predavanj in dopisov Tomaža Holmarja.

Po ceremoniji v cerkvi je sledilo kratko slavlje na prostem ob okusnem pecivu, čaju, vinu in petju. Jubilant pa je radevolje signaliral s stoično mirnostjo na svetlo dano knjigo... Številnim domačim gratulantom se je pridružil tudi nekdanji zunanji minister RS Lojze Peterle.

M. Š.

»PRELONICE/SOLLBRUCHSTELLEN« – UNIKUM

Ko umetnost postane kamen spotike

Sollbruchstelle XI, Vrata-R. Kolbnitz 3
Od tu se je odprl pogled v brezna duha

UNIKUM, unikatna in univerzalna kulturno-umetniška iniciativa in lokomotiva v deželi, kjer je uradna kultura zdrsnila na raven fevda, je napravil pobero svoje poletne razstavne akcije »Prelomnice-Sollbruchstellen«. Na enajstih, turistično izpostavljenih, krajevno ob rob potisnjenih ali pa pod

stebre avtoceste stisnjenih mestih, temu pravimo tudi lokacije ali »lokejšen« po moderno, je UNIKUM postavil v naravo objekte za ogled in za komentiranje. Pri vsakem razstavnem predmetu sta bila papir in svinčnik, da so obiskovalci lahko povedali, napisali svoje mnenje. Nastala je prečudovita

kolaža svobodno izraženih mnenj o pobudnikih akcije, o umetnosti, o razstavljenih predmetih in sploh o tem, kaj je in kaj ni umetnost. Predvsem pa je zanimivo, kateri objekti so najbolj razburjali ljudi, jih spodbujali k pisanju, kritičnim in jeznoritim izlivom: to sta bila rdeča palica pri Podkanjskem slapu (Atlas ali vaje v rdečem) in obline pri Svečah. Predvsem nad oblinami (po domače »riti«) se je znesla zdrava ljudska pamet. Je že vedela zakaj?

UNIKUM je zdaj izdal urejeno fotografsko in komentarsko edicijo k razstavljenim predmetom. Vse lepo v obliki razglednic na žnurci. V tej ediciji je za vsakogar nekaj: za oči in za duha. Predvsem bi priporočali zbrane komentarje, ki so pravi biser, če ne dragulj, pristne koroške odprtosti za kulturne pojave v deželi. Ti komentarji samo potrjujejo, da UNIKUM razstave ni zamenjal naslovil »Prelomnice/ Sollbruchstellen«.

Franc Wakounig

KOMENTAR

Tretješolka ljubljanske gimnazije je v domači nalogi o Cankarjevem Hlapcu Jerneju zapisala, da se ne strinja z njegovim dejanjem, ker bi moral, ko se je sprl z novim gospodarjem, oditi in si poiskati novo službo, ne pa da je zažgal kmetijo. Starša – odraščala sta v šestdesetih letih – sta bila nad razmišljanjem svoje hčerke zgrožena in sta stvar takoj vzela v svoje roke. Iz že rahlo zaprašene spomina sta polegnila Marksa, pa delavsko gibanje, pokončno Sokratovo držo in Antigono ter bila z na novo sestavljeno nalogo svoje hčere povsem zadovoljna, saj se je odločno postavila na stran zatiranih.

Njena trditev, da je prav od njiju slišala govoriti, da tisti, ki izgubi službo, ne sme tarnati, ampak je samo od njega odvisno, ali bo našel novo, je njun dvom še povečala. Kje sta zgrešila? Počasi sta spoznala, da svojo hčer že od malega učita, da je sama odgovorna za svoja dejanja in da jo vzgajata v duhu, ki temelji na individualizmu in pluralizmu. Da pa sta ji pri tem pozabila povedati, da se je tisto, kar bi včasih vzbudilo zahtevo večine po družbeni spremembi, danes spremenilo v nekaj, kar spada na področje osebne nesposobnosti. Le kako sta lahko od generacije, ki ni več nadzorovana s strogimi vzgojnimi postopki, temveč nad njimi bdi zahteva

po osebnem uspehu in samostojnem odločanju, pričakovala, da bo znala razbrati družbeni kontekst izpred sto in več let.

Ugotovila sta, da se njuna hči hitro uči, saj jima je postavila dvojne zanimive vprašanje: zakaj so se delavci uprli, če so morali delati 12 ur, in kje je problem otroškega dela? Onadva da delata včasih še več in sploh ne poznata več prostih sobot in nedelj. Pa tudi sama zaradi številnih krožkov nima prostega časa, saj naj bi bila po njenih pričakovanjih v trenutku, ko

Individualizem ali Cankar za današnjo rabo

bo stopila na trg delovne sile, čim bolj izobražena.

Na koncu razgovora sta se starša vprašala, kdo ju priganja, da tako vestno in celo z veseljem opravljata slabo plačano delo, na kar sta bila tako zelo ponosna. Spoznala sta, da sta prav tako kot generacije pred njima samo otroka svojega časa, njuna samodisciplina ni nič drugega kot imperativ današnjega kapitalizma. Nič bistvenega se na svetu ni spremenilo, vsak čas, pa naj na zunaj izgleda še tako drugačen, oblikuje ljudi tako, da nekdo na njihov račun kuje svoj dobiček.

Irena Destovnik

Lojze Slak, Hanzi Artač in »Rada bi zapela vam«

Prejšnji mesec je imela družina Artač iz Galicije svoj prvi javni nastop v Sloveniji. Enajstletna hčerka Marija Artač, dijakinja slovenske gimnazije v Celovcu, je skupaj z mamo in očetom zapela pesem »Rada bi zapela vam«. Melodijo je napisal njen oče Hanzi, znani komponist in harmonizator izpod Obirja, avtor besedila pa je najbolj produktivni pisec melodij za narodnozabavne ansamble v Sloveniji in pisatelj mag. Ivan Sivec. Za prikupen angažma sta poskrbela Mariborčana, glasbenik Boris Rošker in tonski tehnik Danilo Ženko. V oddaji. »Vsakdanjik ni praznik« RTV

Slovenija je Artačeva družina skupaj nastopila z znanim mojstrom vedno zimzelenih polk in valčkom, skladateljem in izvajalcem Lojzetom Slakom (na sliki zgoraj). Za družino Artač, kot pravi družinski poglavar, je bilo to posebno doživetje.

Marija Artač pa je nastopila tudi v slovenski oddaji ORF »Dober dan, Koroška«, za katero je z vso Artačevo družino posnela video-spot Danica Thaler-Urschitz.

Artačevim iz Galicije želimo na njihovi glasbeni ustvarjalni poti še veliko moči in seveda uspehov.

J. R.

Skupina bambinov pri startu v središču Sveč

Foto: Stukelj

Najhitrejši dneva v glavnem teku je bil avstrijski prvak v maratonskem teku Roman Weger s sotekmeccem Tonetom Boschitzem

Foto: Stukelj

Tekanje na različne daljave je danes v trendu in je zelo priljubljena rekreacijska dejavnost v prostem času za stare in mlade. Pretekli petek je tekaški klub Sveče izvedel drugi Rožanski tek, katerega se je proti vsem pričakovanjem organizatorjev udeležilo nad sto tekačev v različnih starostnih skupinah. Na startu so bili bambini (letnik 1995), najstarejši udeleženci pa je bilo 59 let. Celo gost iz Švice je sodeloval pri ljudskem teku.

Tekmovanje je z nastopom počastil avstrijski prvak v maratonskem teku, 27-letni Ziljan Roman Weger, tekla je tudi uspešna udeležnica koroškega ironmana Lenka Weiss ter eden najboljših maratoncev na Koroškem v svoji

SVEČE

Rožanski tek postaja hit

starostni skupini Tone Boschitz (KLC) iz Celovca idr. Tudi športna društva so bila zastopana, med njimi Union Področja, DSG Podgorje in ŠD Zahomc s podpredsednikom Ludvikom Drumlom na čelu.

Predsednik LL kluba Sveče Oskar Feinig je vse atlete in atletinje prav prisrčno pozdravil in dal tudi štartne znake. Otroci so tekli 600 m oziroma 1.200 m, šolarji, mladinci in odrasli pa 4 km.

Organizatorično sta tekovanje podprla Filip Čertov (pri-

java, merjenje časa, rezultati) in Lenka Weiss.

Smisel ljudskega teka pa vidijo organizatorji tudi v tem, da se ljudje spoznajo, poveselejo in da se pospeši komunikacija na vasi in preko nje.

V gostilni »Pri Adamu« so se udeleženci po napornem tekovanju pošteno okrepili, župan občine Bistrica v Rožu Hubert Gradenegger pa je zmagovalcem/zmagovalkam podelil lepe pokale in nagrade. Športna prireditev je izzvenela v prijetnem vzdušju.

REZULTATI:

Moški (4 km): 1. R. Weger (12,42), 2. M. Standmann (14,02), 3. W. Treffer (14,36)

Ženske: 1. L. Weiss (18,13), 2. B. Wutte (18,41), 3. B. Sablatnik (21,23)

M 40: K. Mak (14,23), 2. Tone Boschitz (15,24), 3. L. Druml (16,38)

Ž 40: 1. E. Eberhart (22,26), 2. St. Malle (23,37), 3. Ch. Matschitsch (24,10)

M 50: J. Pogelschek (16,51), 2. M. Matschitsch (21,30)

Ž 50: 1. E. Kropiunik (23,37), 2. F. Hartl (23,38)

Šolarji (88/89): 1. St. Schuster (15,52), 3. T. Druml (16,44)

Šolarke (88/89): 1. K. Muschet (16,42); **Šolarji (86/87):** 1. Luka Weiss (15,03); **Šolarke (86/87):** 1. S. Gitschthaler (15,53); **Šolarji (90/91) -1.200 m:** 1. O. Rupp (05,03); **Šolarke (90/91):** 1. M. Druml (05,38); **Šolarji (92/93):** 1. A. Müller (05,08); **Šolarke:** 1. L. Druml (06,11); **Zmagovalci v skupini bambini in šolarji (600 m):** Th. Mejovšek (03,03); J. Kraxner (03,00); F. Kattinig (02,51); K. Kirchler (03,03); M. Kuess (03,04); J. Schaunig (03,41); Ph. Janeschitz (03,01) in Kristina. Treffer (03,42).

M. Š.

NOGOMET / KOROŠKA LIGA

SAK spet prevzel vodstvo

Navijači SAK so preteklo nedeljo pričakovali prepričljivo zmago, toda moštvo ATUS iz Borovelj se je hrabro borilo in se izkazalo kot zelo trd oreh. V sedmi minuti je po idealnem kotnem srelni Janija Pateja poslal D. Roy z močnim strelom z glavo žogo neubranljivo v gol. Po hitrem vodstvu so domačini sicer imeli premoč v polju, vendar so manjkale ideje in odločilna pripravljenost. Po odmoru so Borovljani močno pritiskali in hoteli odnesti vsaj

Christian Kraiger (beli dres) je dobro obvladal svojega nasprotnika

Foto: Stukelj

točko domov. Šele vmenjeni Igor Ogris, ki je po enem letu pavze spet oblekel dres, je dal nekaj minut pred koncem M. Bürgerju lep predložek za 2 : 0 in tekma je bila dokončno odločena.

Na lestvici sedaj vodi SAK (24) z eno točko prednosti pred drugouvrščenim Lendorfom. Prihodnjo soboto igra SAK na tujem proti Brežam. M. Š.

ODBOJKA / ZVEZNA LIGA

Dob v »sprintu« premagal Enns

V gosteh so Dobljani tokrat odpravili Supervalleys Enns v samo 64 minutah s 3 : 0 in se na lestvici povzpeli na drugo mesto. Nadvse zadovoljen z nastopom je bil kapetan: »Uspešen start v prvenstvu nam je dal potrebno samozavest tudi za prvo tekmo v Interligi,« je dejal Micheu, ki si je za sredo, 10. oktobra, v športni dvorani KD v Pliberku pričakoval »polno hišo«, ko je šlo proti moštvi iz Dubrove na Slovaškem (po redakcijskem zaključku SV). Naslednja prvenstvena tekma je na sporedu 13. oktobra ob 19.00 uri v Pliberku proti Döblingu.

2. SUPER-TRIM-SEDMEROBOJ JUŽNOKOROŠKIH VASI 2000/2001

Veliki finale v soboto v Vidri vasi

2. Super-trim-sedmerboj južnokoroških vasi 2000/2001 stopa v zaključno fazo: tekmovalci in organizatorji se že pripravljajo na veliki finale, ki bo v soboto, 13. oktobra 2001 z začetkom ob 12.00 v športnem centru v Vidri vasi pri Pliberku.

Po šestih tekmovanjih vodi Železna Kapla z 81 točkami, ki si je že drugič zagotovila prehodni pokal SŠZ, za drugo mesto se obeta napet boj med Bilčovsom (59 točk) in Šentprimozem (57 točk).

Panoge 7. in zadnjega tekmovalnega dneva:

* **moški:** sprint-tek čez hrib in dol (50 m), suvanje krogle (7,25 kg) * **ženske:** cros-tek (pribl. 2 km) * **fantje:** nogometni slalom (50 m), skok v daljino * **dekleta:** tek na 50 m, skok v daljino * **štafeta vasi:** tek 4 x 250 m (dekleta, fant, ženska, moški)

KOLESARJENJE

»Paco« na avstralsko »Sun Tour«

Medtem ko se je za mnoge kolesarje ta sezona končala že pretekli konec tedna, se bo Peter Wrolich v nedeljo s svojo ekipo Gerolsteiner podal še v daljno Avstralijo. Tam je na sporedu 10-dnevna dirka »Sun Tour«, ki pelje skozi 17 etap. »Na dirko imam le dobre spomine. Lani sem po olimpijskih igrah osvojil šesto mesto v skupnem seštevku«, pravi »Paco« o svoji avstralski pustolovščini. Za svetovno prvenstvo v Lizboni se kolesar iz

Loč ni prijavil: »Proga je skrajno zahtevna, tako da bi imel verjetno le zelo majhne možnosti, da bi osvojil odlično uvrstitev. Morda pa sem le prezgodaj odpovedal svojo udeležbo, kajti trenutna forma je izvrstna, kar potrjujejo tudi moji zadnji rezultati v Italiji in v Nemčiji,« tako Wrolich.

Po »Sun Tour« pa je sezona za »Paco« definitivno zaključena, že kmalu se bodo pričele priprave na naslednje kolesarske izzive. T. G.

ŠAHOVSKI OREH št. 174

Silvo Kovač

Silva - Carrion / Cienfuegos 1977

Polje f7 v črnem taboru je pod udarom belih figur, vendar pa črni grozi s Sd2 napasti ključne bele figure. Beli, ki je na potezi, z nepričakovanim udarom ustvari nove slabosti v

črni poziciji in popelje svoje figure do zmagovalnega konca.

Rešitev št. 173

Utesnjen položaj belega kralja so učinkovito izkoristile aktivne črne figure, zato je odločitev črnega kot na dlani 1...Df2:+! žrtev dame za matni napad črnih skakačev. 2.Kf2: Sg4+ 3.Kf3 (na 3.Kg1 Le3 mat). Sedaj črni sprostijo polje e5 za drugega skakača 3...e4+! 4.Ke4: Sgf6+ 5.Kf3 Se5+ 6.Kf2. Beli kralj se vrača na svoj dom, kjer pa ga čaka 6...Sfg4+ 7.Kg1 Le3 mat!

